

Sygn. akt VIII U 1373/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy - Klimek
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2016 r. w Gliwicach

sprawy Z. K. (K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania Z. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 24 czerwca 2016 r. **nr** (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu Z. K. prawo do emerytury od kwietnia 2016 r.;
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz odwołującego kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Jolanta Łanowy – Klimek

Sygn. akt. VIII U 1373/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 czerwca 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu Z. K. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat. Powołując się na art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wskazał, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. nie udowodnił wymaganego 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach a jedynie 11 lat, 7 miesięcy i 4 dni takiej pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i przyznania mu prawa do spornego świadczenia. Podniósł, iż posiada wymagany okres zatrudnienia w szczególnych warunkach, gdyż w trakcie zatrudnienia w KWK (...) od 3 września 1981r. do 30 czerwca 1991r. wykonywał przez cały czas pracę manewrowego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Organ rentowy podniósł, iż ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych za okres zatrudnienia w KWK (...) od 3 września 1981r. do 30 czerwca 1991r. ZUS wskazał, iż w postępowaniu przed organem rentowym nie jest możliwe dokonywanie ustaleń w oparciu o zeznania świadków.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił:

Ubezpieczony Z. K. urodził się (...) Wiek 60 lat osiągnął (...)

W dniu 8 kwietnia 2016r. ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Zaskarżoną decyzją z dnia 24 czerwca 2016r. (...) Oddział Z. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat, z uwagi na brak wymaganego 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych.

ZUS przyjął, iż ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. posiada 26 lat, 6 miesięcy i 23 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Do pracy w warunkach szczególnych organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu 11 lat, 7 miesięcy i 4 dni takiej pracy.

Do pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie uwzględnił ubezpieczonemu okresu zatrudnienia w KWK (...) od 3 września 1981r. do 30 czerwca 1991r.

Sąd ustalił, iż ubezpieczony Z. K. w okresie od 3 września 1981r. do 2 lutego 2016r. był zatrudniony w Spółce (...) w B. i w tym w okresie od 3 września 1981r. do 31 stycznia 1999r. wykonywał pracę w KWK (...) w P..

Za okres 1 lipca 1991r. do 31 grudnia 2008r. pracodawca wystawił ubezpieczonemu świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Pracodawca nie wystawił świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach za okres od 3 września 1981r. do 30 czerwca 1991r.

W świadectwie pracy z dnia 30 maja 2016r. wskazano, że w okresie od 3 września 1981r. do 30 czerwca 1991r. Z. K. pracował w KWK (...) jako elektromonter na powierzchni.

Sąd ustalił, że odwołujący ukończył szkołę kolejową – z wykształcenia jest monterem urządzeń zabezpieczenia ruchu kolejowego.

W okresie spornym od 3 września 1981r. do 30 czerwca 1991r. odwołujący wykonywał pracę w KWK (...) w P.. Był zatrudniony w oddziale kolejowym. Oddział składał się z drużyn manewrowo-przeróbczych i manewrowych. Ubezpieczony wykonywał obowiązki manewrowego. Kurs manewrowego ukończył zaraz po podjęciu zatrudnienia. Jego stanowisko pracy znajdowało się faktycznie na wydziale mechanicznej przeróbki węgla. Jako manewrowy podstawił wagon pod sortownię na oddziale przeróbki mechanicznej węgla. Podpinał wagon liną do kołowrotu, następnie zostawał on podciągany w ten sposób pod sortownię, napelniany przesuwany dalej i tak przez całą dniówkę. Manewrowy współpracował z obsługą kołowrotu, dawał sygnał obsłudze kołowrotu aby podciągnąć wagony kołowrotem.

Była to praca wykonywana na powietrzu, pod zadaszeniem, w zapyleniu i hałasie. Odwołujący otrzymywał posiłki regeneracyjne i dodatek pieniężny.

Taką pracę wykonywał ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie był kierowany do innych prac. Nie pracował jako elektromonter. Nie pracował przy obsłudze kołowrotu.

W spornym okresie zatrudnienia w KWK (...) z odwołującym pracowali świadkowie M. K., A. W. i A. Ż.. Świadek M. K. pracowała w latach 1978 – 2006 w oddziale kolejowym, przy obsłudze kołowrotu na sortowni, w latach 1983 –

1993 pracowała z odwołującym. Świadek A. W. pracował w latach 1976 – 1991 na mechanicznej przeróbce węgla, na stanowisku manewrowego. Świadek otrzymał od pracodawcy świadectwo pracy w warunkach szczególnych i nabył prawo do emerytury pomostowej. Świadek A. Ż. pracował od 1974r. w oddziale (...), tj. przeróbczo-mechaniczno-kolejowym, jako rewident wagonów a od 1987r. jako maszynista kołowrotu.

Sąd ustalił, że pracodawca wpisywał w angażu czy świadectwie pracy różne stanowiska, które nie odzwierciedlały faktycznie wykonywanej przez pracownika pracy. Świadek M. K. miała przypisane stanowisko dyżurny ruchu, na którym nigdy nie pracowała. Świadek A. Ż. miał przypisane stanowisko ślusarza, podczas gdy takiej pracy nie wykonywał.

Sąd ustalił, iż ubezpieczony legitymuje na dzień 1 stycznia 1999r. okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze 26 lat, 4 miesięcy i 23 dni.

Bezsporne było, że ubezpieczony ukończył 60 lat życia i nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego (k.53), akt emerytalno-rentowych świadka A. W., zeznań świadków M. K. (nagranie z rozprawy z dnia 3 listopada 2016r. min. 24.36 i n. k.58), A. W. (nagranie z rozprawy z dnia 3 listopada 2016r. min. 35.36 i n. k.58) i A. Ż. (nagranie z rozprawy z dnia 20 grudnia 2016r. min. 9.52 i n. k.67) oraz przesłuchania odwołującego (nagranie z rozprawy z dnia 20 grudnia 2016r. min. 21.28 i n. k.67).

Odnośnie rodzaju pracy wykonywanej przez ubezpieczonego Sąd dał wiarę jego twierdzeniom, które zostały potwierdzone przez zeznania świadków. Świadkowie pracowali razem z ubezpieczonym w spornym okresie zatrudnienia, posiadają zatem szczegółową wiedzę na temat miejsca i charakteru wykonywanej przez odwołującego pracy. Zeznania świadków pokrywają się z twierdzeniami ubezpieczonego, nadto znajdują odzwierciedlenie w dokumentacji osobowej przedłożonej przez ubezpieczonego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2016r., poz. 887 ze zm.) w powiązaniu z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.) ubezpieczonym mężczyznom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wymienionych w wykazie A, przysługuje prawo do emerytury w razie łącznego spełnienia następujących warunków:

1. osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat
2. posiadania wymaganego okresu zatrudnienia wynoszącego 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z kolei zgodnie z treścią art. 184 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl art. 184 ust. 2 ustawy – w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013r. tj. w dacie złożenia wniosku oraz wydania zaskarżonej decyzji – emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Na podstawie tego przepisu, prawo do emerytury w obniżonym wieku, przysługuje ubezpieczonemu, który w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999r. spełnił warunki w zakresie posiadania ogólnego stażu pracy oraz pracy wykonywanej w warunkach szczególnych a nie osiągnął wymaganego wieku.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15 – letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy uwzględnił mu jedynie 11 lat, 7 miesięcy i 4 dni takiej pracy.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony legitymuje się wymaganym 15 – letnim okresem pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem do takiej pracy należało zaliczyć mu sporny okres pracy od 3 września 1981r. do 30 czerwca 1991r. w KWK (...) w P..

Jak wykazało przeprowadzone postępowanie dowodowe w spornym okresie ubezpieczony był zatrudniony w oddziale kolejowym i stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał obowiązki manewrowego. Jego stanowisko pracy znajdowało się faktycznie na wydziale mechanicznej przeróbki węgla. Jako manewrowy podstawił wagon pod sortownię na oddziale przeróbki mechanicznej węgla, podpinał wagon liną do kołowrotu, następnie wagon był podciągany pod sortownię, napełniany i przesuwany dalej. Manewrowy współpracował z obsługą kołowrotu, dawał sygnał obsłudze kołowrotu aby podciągnąć wagony kołowrotem.

Wykonywane przez ubezpieczonego prace należy zakwalifikować do prac zakładowych służb kolejowych bezpośrednio związanych z utrzymaniem ruchu pociągów, które to prace są wymienione pod poz. 13, działu VIII, wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.), zawierającego wykaz prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Należy podkreślić, że okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy. Bez znaczenia pozostaje więc fakt, że pracodawca w angażu i świadectwie pracy przypisał odwołującemu stanowisko elektromontera, gdyż postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony takiej pracy nie wykonywał.

Bez znaczenia jest również, że ubezpieczony nie przedłożył za okres sporny świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Fakt wykonywania takiej pracy został wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por.

uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków potwierdzającym taki charakter jego pracy, uznając te dowody za spójne logiczne i wzajemnie się uzupełniające. Świadczyli razem z ubezpieczonym w spornym okresie zatrudnienia albo regularnie się z nim stykali i posiadają wiedzę o charakterze jego pracy. Zeznania świadków znajdują potwierdzenie w dokumentacji osobowej.

Mając powyższe na uwadze – po uwzględnieniu okresu spornego do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach zaliczonej przez ZUS – należało uznać, że ubezpieczony legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym 15 – letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Kwestia posiadania przez ubezpieczonego ponad 25 – letniego okresu składkowego, brak przynależności do otwartego funduszu emerytalnego oraz ukończenia wymaganego wieku nie były sporne.

W konsekwencji Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od kwietnia 2016r. tj. od miesiąca złożenia wniosku.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono w punkcie drugim orzeczenia, po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r., poz. 1804).

(-)SSO Jolanta Łanowy – Kimek